



Excelenței sale Domnului Traian Basescu, Președintele României

30 iulie 2009

Domnule Președinte,

Vă adresăm acest mesaj în numele Asociației ACCEPT, ILGA-Europa și Comisiei Internaționale pentru Drepturile Omului pentru Gay și Lesbieni (IGLHRC), pentru a ne exprima regretul cu privire la prevederile discriminatorii în ceea ce privește orientarea sexuală din noul Cod civil recent adoptat. Este vorba despre art. 277 cu privire la interzicerea sau echivalarea unor forme de conviețuire cu căsătoria, art. 462—adopția simultană, art. 258—Familia și art. 259—Căsătoria. Aceste prevederi încalcă dreptul la nediscriminare, dreptul la viață privată și dreptul la liberă circulație, conform dreptului internațional și european și generează de asemenea prejudecăți cu privire la lesbiene, gay, bisexuali și transexuali (LGBT) și la formele de familie diferite de cea tradițională heterosexuală.

Dreptul la nediscriminare

Discriminarea pe motiv de orientare sexuală este interzisă în baza art. 14 din Convenția Europeană cu privire la Drepturile Omului (speța *Karner contra Austriei*, 2003) și a art. 2 și art. 26 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice (speța *Toonen contra Australiei*, 1994). Cu toate că noul Cod civil în art. 30 include o prevedere conform acestor standarde, care interzice explicit discriminarea pe motiv de orientare sexuală, noile articole referitoare la familie și adopție includ prevederi discriminatorii care neagă existența familiilor persoanelor LGBT și a altor familii diferite de cea tradițională heterosexuală și duc la o stare de discriminare și stigmat social.

Dreptul la liberă circulație

Art. 277, 258, și 259 din noul Cod civil încalcă dreptul la liberă circulație, prevăzut de art. 2 din Protocolul 4 al Convenției Europene cu privire la Drepturile Omului, precum și de Directiva 2004/38/EC cu privire la dreptul cetățenilor Uniunii Europene să circule și să se stabilească pe teritoriul Statelor Membre, art. 28 din Acordul cu privire la Spațiul Economic European și tratate și alte documente ONU.¹ Prin nerecunoașterea categorică a parteneriatului și căsătoriei între persoane de același sex înregistrate în alte state, România încalcă dreptul la liberă circulație al acelor cupluri, care trebuie fie să își limiteze circulația fie să își asume consecințele discriminării în privința beneficiilor la care au acces.² În acest fel România încalcă regulile de drept internațional privat cu privire la **starea civilă**.

¹ Declarația Universală a Drepturilor Omului, Art. 13; Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, Art. 12; Convenția Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale, Art. 5(d)(i); Convenția pentru Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare Împotriva Femeilor, Art. 15(4); și Convenția cu privire la Drepturile Copilului, Art. 10(2).

² Raportul Catania solicită Comisiei Europene să asigure "aplicarea de către Statele Membre a principiului reconașterii reciproce în privința cuplurilor homosexuale, indiferent dacă sunt întemeiate prin căsătorie sau parteneriat civil, în special în privința exercitării dreptului la libertatea de circulație conform legislației UE," Comitetul cu privire la Libertăți Civile, Justiție și Afaceri Interne, Parlamentul European, *Raport cu privire la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană 2004-2008* (Raportul Catania) A6-0479/2008 (12 mai 2008), al. 76.

Dreptul la viață intimă, privată și familială

Art. 462 cu privire la adopția simultană încalcă dreptul la nediscriminare și dreptul la viață privată prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și recomandările Convenției Europene cu privire la Adopția de Copii (varianta actualizată, a Consiliului Europei). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că autoritățile publice care fac distincții pe motiv de orientare sexuală în evaluarea solicitărilor de adopție venite din partea persoanelor fără partener, discriminează pe motiv de orientare sexuală (speța *E.B. contra Franței*, 2007). Dacă legea nu interzice persoanelor fără partener să adopte copii, adopția nu poate fi refuzată pe motiv de orientare sexuală. Acest principiu se extinde logic și la adopția de către cupluri de același sex. Deși art. 462(1) teoretic nu face distincție pe baza sexului cuplurilor necăsătorite, în practică cuplurile heterosexuale se pot căsători, și prin aceasta nu li se interzice categoric dreptul la adopție. Cum relațiile între parteneri de același sex nu sunt recunoscute în România, chiar dacă au fost întemeiate și recunoscute în străinătate, interdicția adopției de către cupluri necăsătorite în Art. 462(1) și de către cuplurile de același sex în art. 462(3) constituie discriminare pe motiv de orientare sexuală conform speței *E.B. contra Franței*.

Stigmatul social

Efectul acestor prevederi ale noului Cod civil vor include stigmatul social și discriminarea tuturor persoanelor și familiilor care nu se încadrează în modelul tradițional heterosexual.

Vechiul Cod civil nu recunoștea căsătoriile sau parteneriatele între persoane de același sex și nici adopția simultană de copii de către cuplurile de același sex, însă nici nu conținea restricții specifice cu privire la cuplurile de același sex. Ostilitatea cu privire la persoanele LGBT este în special evidentă prin faptul că noile prevederi sunt redundante.

Noile prevederi perpetuează discriminarea împotriva persoanelor LGBT și a familiilor lor. Codul civil trebuie să protejeze drepturile tuturor. Vă solicităm să susțineți eforturile de a abroga aceste prevederi și de a asigura nediscriminarea pe motiv de orientare sexuală în toate domeniile prevăzute de lege.

Cu sinceritate,



Cary Alan Johnson
Executive Director, IGLHRC



Florentina Bocioc
Directoare Executivă, ACCEPT

Evelyn Paradis
Policy Director, ILGA-Europe

Misiunea Comisiei Internaționale de Drepturile Omului pentru Gay și Lesbieni (IGLHRC) este de a promova drepturile omului pentru toți, pretutindeni, pentru a pune capăt discriminării pe motiv de orientare sexuală, identitate de gen, și exprimării genului. IGLHRC este o organizație neguvernamentală non-profit cu sediul la New York și birouri la Cape Town și Buenos Aires. www.iglhrc.org

Misiunea ILGA-Europe este de a promova la nivelul Uniunii Europene drepturile omului și egalitatea pentru persoanele LGBT. www.ilga-europe.org

Asociația ACCEPT este prima organizație neguvernamentală de drepturile omului din România care apără și promovează drepturile LGBT la nivel național. www.accept-romania.ro.

ACCEPT, OP 34 - CP 56, București, România
Tel./Fax: + 40 (21) 252 56 20, 252 16 37, 252 90 00
E-mail: accept@accept-mail.ro, www.accept-romania.ro2

ANEXA – PREVEDERILE NOULUI COD CIVIL

Interzicerea sau echivalarea unor forme de conviețuire cu căsătoria

Art. 277

- (1) Este interzisă căsătoria între persoane de același sex.
- (2) Căsătoriile între persoane de același sex încheiate sau contractate în străinătate, fie de cetățeni români, fie de cetățeni străini nu sunt recunoscute în România.
- (3) Parteneriatele civile între persoane de sex opus sau de același sex încheiate sau contractate în străinătate fie de cetățeni români, fie de cetățeni străini nu sunt recunoscute în România.
- (4) Dispozițiile legale privind libera circulației pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European rămân aplicabile.

Familia

Art.258

- (1) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora, precum și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea și educarea copiilor lor.
- (2) Familia are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.
- (3) Statul este obligat să sprijine, prin măsuri economice și sociale, încheierea căsătoriei, precum și dezvoltarea și consolidarea familiei.
- (4) În sensul prezentului cod, prin soți se înțelege bărbatul și femeia uniți prin căsătorie.

Căsătoria

Art.259

- (1) Căsătoria este uniunea liber consimțită între un barbat și o femeie, încheiată în condițiile legii.
- (2) Bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători în scopul de a întemeia o familie.
- (3) Celebrarea religioasă a căsătoriei poate fi făcută numai după încheierea căsătoriei civile.
- (4) Condițiile de încheiere și cauzele de nulitate ale căsătoriei se stabilesc prin prezentul cod.
- (5) Căsătoria încetează prin decesul sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre soți.
- (6) Căsătoria poate fi desfăcută prin divorț, în condițiile legii.

Consimțământul la căsătorie

Art.271 – Căsătoria se încheie între bărbat și femeie prin consimțământul personal și liber al acestora.

Adopția simultană

Art.462

- (1) Două persoane nu pot adopta împreună, nici simultan și nici succesiv, sau succesivă cu excepția cazului în care sunt soț și soție.
- (2) Cu toate acestea, o nouă adopție poate fi încuviințată atunci când:
 - a) adoptatorul sau soții adoptatori au decedat; în acest caz, adopția anterioară se consideră desfăcută pe data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de încuviințare a noii adopții;
 - b) adopția anterioară a încetat din orice alt motiv.
- (3) Două persoane de același sex nu pot adopta împreună.